

**Op de toekomst voorbereid:
opties en voornemen voor een
nieuwe organisatorische
inrichting van basisteams**

Colofon

Uitgave:

Politie Gelderland-Midden

Auteurs:

Aart Garssen, Peter van den Berg & Corine Somers

Datum

December 2024

Foto's

Wouter Zaalberg & beeldbank; “ontwerpportaal” Politie Nederland

© Politie, all rights reserved. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie

Inleiding

Sinds 1 januari 2013 kent Nederland een Nationale Politie. Deze hervorming leidde tot de oprichting van robuuste basisteams¹, met als voornaamste doel meer operationele slagkracht creëren en de zichtbaarheid in de wijk vergroten. Wijkagenten vervullen hierbij een sleutelfunctie in de uitvoering van het gebiedsgebonden politiewerk (GGP), waarbij zij probleemgericht, informatie gestuurd en contextgedreven te werk gaan. Sindsdien hebben maatschappelijke ontwikkelingen en de opkomst van nieuwe technologieën een aanzienlijke invloed gehad op de aard en omvang van criminaliteit. Criminaliteit houdt zich in de huidige maatschappij niet meer aan geografische grenzen en heeft steeds vaker een digitaal karakter. Ook het effect van ondermijnende georganiseerde criminaliteit en het groeiende maatschappelijke ongenoegen is zichtbaar in de samenleving. Daarnaast raken de fysieke en digitale leefwerelden steeds meer met elkaar verweven. Tegelijkertijd vraagt deze complexer wordende wereld om steeds meer specialistische en vakinhoudelijke kennis en vaardigheden. In het licht van deze veranderende dynamiek is het van essentieel belang dat de politie kan meebewegen met haar omgeving en midden in de diverse samenleving kan blijven staan. Dit vraagt om een politie die stevig maatschappelijk verankerd is, voldoende operationele slagkracht heeft en voldoende wendbaar is.

District Gelderland-Midden

Het district Gelderland-Midden omvat de gemeenten Arnhem, Barneveld, Duiven, Ede, Nijkerk, Doesburg, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. Deze vijftien gemeenten tellen samen circa 715.000 inwoners. Het zorggebied van het district strekt zich uit over het midden van de provincie Gelderland, met Nijkerk als grens aan de noordwestelijke kant en Tolkamer aan de zuidoostelijke. Het zorggebied is niet alleen qua landschapsinrichting gevarieerd. Ook de bevolking en de cultuur kennen een grote verscheidenheid. Van redelijk gesloten (christelijke) gemeenschappen tot multiculturele wijken en bruisende (uitgaans)gebieden in de steden.

Het district bestaat momenteel uit acht basisteams, de districtsrecherche en het flexteam en kent een omvang van ongeveer 850 fte. De huidige samenstelling en inrichting van het district zijn vrijwel identiek gebleven aan het voormalige regiokorps Gelderland-Midden. Dit is het gevolg van bestuurlijke keuzes die tijdens de start van de Nationale Politie zijn gemaakt. In tegenstelling tot de andere vier districten in Oost-Nederland, is in Gelderland-Midden namelijk geen schaalvergroting toegepast. Daarnaast werd destijds in het Districtelijke Veiligheidsoverleg (DVO) Gelderland-Midden eveneens gekozen om af te wijken van de uitkomsten van de gangbare verdeelsystematiek. Op deze wijze werd getracht de kwaliteit van de politiezorg in heel het district te waarborgen en de levensvatbaarheid van alle basisteams te behouden. Hierdoor bestaat het district Gelderland-midden momenteel uit relatief veel basisteams met een kleine omvang. De basisteams in Gelderland-Midden zijn in verhouding kleiner (gemiddelde 92 fte) dan basisteams in andere districten in Oost-Nederland en de Nationale Politie (beiden gemiddeld 120+ fte). Sinds de start van de

¹ De omvang van een basisteam moet zo zijn, dat een basisteam 24/7 de meest voorkomende basispolitietaken zelfstandig kan uitvoeren. Het basisteam dient bovendien 'probleemgericht' te werken, onder meer in lokale netwerken. De omvang van basisteams kan variëren tussen de 60 en 200 fte. Zie Nationale Politie (2012). Inrichtingsplan Nationale Politie

Nationale Politie is de omvang van basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid aanzienlijk afgenomen (-33%). De recente uitkomsten van de sterkteverdeling bij de totstandkoming van het Meerjarenbeleidsplan Politie 2024-2027 schetsen een nieuwe situatie die de noodzaak tot de discussie van de schaalvergroting binnen het district benadrukken. Vier van de acht basisteams beschikken niet langer over de benodigde robuustheid om 24/7 de meest voorkomende basispolitietaken zelfstandig uit te voeren. Daarnaast zijn de benodigde specialistische kennis en vaardigheden voor de maatschappelijke opgaven niet effectief te organiseren. Basisteams Rivierenland-Oost en IJsselwaarden zullen om deze reden gaan samenvoegen. Op verzoek van de burgemeesters van Lingewaard, Overbetuwe, Renkum en Wageningen heeft er een bestuurlijke verkenning plaatsgevonden naar welke organisatorische inrichting het beste aansluit bij de huidige context van uitdagingen in het veiligheidsdomein en beschikbaarheid van capaciteit. Op basis van een gedegen proces kan zo een toekomstbestendige organisatie van de basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei Zuid worden gerealiseerd.

Opbouw notitie

De politie richt zich in deze notitie op de mogelijke oplossingsrichtingen voor de problematiek die zich aftekent in de werkgebieden van basisteam Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid. Vanwege de omvang van beide teams staat een solide lokale verankering in de wijk, daadkracht in de opsporing en wendbaarheid in algemene zin onder druk. Het is onze opdracht om een inrichting te creëren die ervoor zorgt dat teams over voldoende operationele slagkracht beschikken, wendbaar zijn en op een stevige en moderne wijze verbinding hebben met de samenleving. Dit is waar de inwoners van gemeenten Lingewaard, Overbetuwe, Wageningen en Renkum op moeten kunnen bouwen. De notitie begint met een beknopte samenvatting van de deelrapporten met de probleemanalyse van de basisteams. Vervolgens wordt ingegaan op de visie van de politie en in welke richting zij zich wil ontwikkelen om de burger optimaal te kunnen bedienen. Tot slot is aan de hand van gesprekken met het bevoegd gezag, de sectorleiding en teamleidingen een aantal oplossingsrichtingen geschetst. De politie heeft het voornemen voor een nieuwe organisatorische inrichting, waarbij een aantal essentiële randvoorwaarden worden geborgd. Deze notitie draagt bij aan een oplossing die resulteert in een efficiënte, effectieve en toekomstbestendige organisatie van de basispolitiezorg voor beide basisteams en doet recht aan de bestuurlijke verkenning.

Probleemanalyse: het borgen van de noodhulp staat een verbindende politie in de weg

Dit hoofdstuk beschrijft de kern van de deelrapporten die betrekking hebben op de probleemanalyse van de basisteams. Hoewel er positieve ontwikkelingen en succesvolle initiatieven zijn waargenomen, worden er voor de toekomst diverse vraagstukken en uitdagingen voorzien. De gehele politieorganisatie bevindt zich momenteel in een moeilijke fase. De toenemende vraag naar politie-inzet, de complexe eisen die de moderne samenleving aan de politie stelt, en daarmee de voortdurende veranderingen in het politiewerk leggen steeds meer druk op de organisatie. Zo neemt de digitale criminaliteit steeds verder toe, zijn er veel personen met verward gedrag en blijft ondermijning ook een groot aandachtspunt. Daarnaast leidt de extra inzet die nodig is voor demonstraties, evenementen, ME-inzet en bewaken en beveiligen tot vraagstukken rondom inzetbaarheid en inplanbaarheid. Bovendien is de arbeidsmarkt zó krap dat het werven van voldoende nieuwe medewerkers een steeds grotere uitdaging vormt. De hoge (onvoorziene) uitstroom door o.a. vergrijzing, gecombineerd met het feit dat nieuwe collega's via het politieonderwijs startbekwaam worden opgeleid, maakt de situatie extra complex.

In alle politieregio's leidt deze druk op de politiecapaciteit tot knelpunten, al verschilt de precieze problematiek van plek tot plek. Wat overal geldt, is dat (politie)capaciteit per definitie schaars is, waardoor er altijd keuzes gemaakt moeten worden over de inzet van de beschikbare capaciteit. Dit geldt ook voor de basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid. Echter, het vraagstuk rondom de kleinschaligheid, door de sterke daling in de politiesterkte, vormt het belangrijkste obstakel. De deelrapporten vormen een noodkreet en manifest dat het niet meer goed gaat op de basisteams. Specifieke problemen die in de probleemanalyses zijn geïdentificeerd en nader aandacht vragen zijn: a) roosterdruk en de sterke focus op de noodhulp, b) wijkagent onvoldoende in de wijk, en c) opsporingswerk is te veel gericht op heterdaad, incidenten en aangiften. Deze kwesties maken duidelijk dat doorgaan op de huidige voet niet houdbaar is. Niets doen is geen optie voor de burger; er moet beweging komen om de veiligheid te waarborgen en de werkdruk te verlichten.

Incidentafhandeling is door volledige uitnutting van de capaciteit gefixeerd op noodhulp

Burgers in nood krijgen in de regel tijdig, professioneel en betrouwbaar hulp vanuit de basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid. Dit komt doordat het overgrote deel van de politiesterkte in beide basisteams nog steeds wordt ingezet voor de noodhulp. In de gesprekken wordt benadrukt dat de noodhulp de meeste aandacht opeist, ten koste van andere kwesties. Het waarborgen van deze 24/7 politietaak is in kleinere basisteams nog uitdagender, omdat de organisatie van deze beschikbaarheid veel kwetsbaarder is (zie deelrapporten met de probleemanalyses). De focus op het vullen van de roosters voor incidentafhandeling verdringt hiermee de meer inhoudelijke vraagstukken op de basisteams. Door capaciteitsproblemen en roosterdruk wordt vaker een beroep gedaan op wijkagenten en andere specialisten bij de inzet van de incidentafhandeling. Vanwege de onderlinge band, loyaliteit, betrokkenheid en groot verantwoordelijkheidsgevoel zijn deze collega's bereid om in te springen en extra diensten op zich te nemen. Hierdoor blijft de noodhulp geborgd. Daarnaast wordt de noodhulp nog altijd overwegend opgevat als het rijden van meldingen,

waarbij de waan van de dag en een traditionele noodhulprioriëntatie overheersen. Dit reactieve karakter komt het probleemgericht, informatie gestuurd en contextgedreven werken niet ten goede. Kernboodschap van de probleemanalyses is dat de noodhulp vaak inefficiënt en kostbaar is. De noodhulp is hiermee te vergelijken met een dure verzekeringspremie: ze lijden beide onder een gebrek aan risicospreiding. De sterke afname in de formatie (-33%) leidt tot een kleinere groep medewerkers die beschikbaar is om de noodhulproosters te vullen. Dit in combinatie met een lage meldingsdruk, maakt dat de noodhulp inefficiënt georganiseerd is. Hierdoor dreigt het adagium 'prioriteit 1 voor iedereen' om te keren naar 'iedereen is bezig met prioriteit 1' (en dat terwijl het werkelijke aantal prio's 1 zeer beperkt is).

Verbinding met de wijk staat onder druk

De wijkagenten van beide basisteams staan in toenemende mate onder druk. De problematiek in hun werkgebied wordt steeds complexer en vereist steeds meer specialistische en vakinhoudelijke kennis en vaardigheden. Tegelijkertijd groeit hun afstand tot de wijk door de huidige formatie en bezetting. Uit gesprekken blijkt dat de wijkagenten steeds vaker worden ingezet om de 24/7 noodhulp te kunnen blijven waarborgen. Wijkagenten worden voor de noodhulp ingezet als reguliere collega's worden opgeroepen voor andere taken (ME-inzet, demonstraties, evenementen). Wijkagenten in basisteam Veluwe Vallei-Zuid besteden maar 42 procent van hun tijd aan het werken in of voor de wijk en voor wijkagenten in Rivierenland-West is dat cijfer 68 procent (i.p.v. de streefnorm van 80 procent). De snelle opkomst van digitale en ondermijnende criminaliteit zorgt ervoor dat de politie binnen de basisteams vaak niet over voldoende expertise en capaciteit beschikt om deze effectief aan te pakken. Er is daardoor een groeiende behoefte aan o.a. digitale expertise, specifiek gericht op de wijk, zodat de politie zowel lokale als grensoverschrijdende criminaliteit beter kan aanpakken. Het Platform Web & Wijk, met 55 fte, ondersteunt de basisteams en stelt wijkagenten in staat zich te concentreren op hun kerntaak: het politiewerk voor en met de wijkbewoners. Tegelijkertijd moeten wijkagenten zich blijven ontwikkelen, ook digitaal, omdat de betekenis van nabijheid, herkenbaarheid en aanspreekbaarheid verandert in een samenleving waarin digitale interactie steeds belangrijker wordt. Naast wijkagenten in de fysieke wijk, verwacht de burger dat de politie ook actief is in de digitale wijk en wereld. De toenemende werkdruk en roosterdruk belemmeren echter de tijd die wijkagenten kunnen besteden aan opleiding en ontwikkeling, waardoor er een gebrek is aan digitaal vakmanschap binnen de teams. Dit maakt het moeilijk om een goed beeld te krijgen van wat zich in de digitale wereld afspeelt en wat relevant is voor de problemen in de wijk. Samenvattend komen wijkagenten minder toe aan de preventieve, handhavende en opsporende taken in de wijk (zowel fysiek als digitaal). Hierdoor weten zij minder goed wat er speelt, wat ten koste gaat van hun signalerende functie en informatiepositie. Dit leidt ertoe dat basisteams vaker repressief optreden en onvoldoende in verbinding staan met hun omgeving. Het gevolg is dat het basisteam in een vicieuze cirkel terecht komt, waarbij een tekort aan preventieve maatregelen leidt tot een stijging van het aantal incidenten. Dit verhoogt de noodzaak voor het waarborgen van de 24/7 noodhulptaak en hiermee de inzet van de wijkagenten bij de noodhulp. Deze vicieuze cirkel moeten wij zien te doorbreken. Dat lukt alleen als wij deze basisteams met meer uitvoerend vermogen, wendbaarheid en lokale verankering gaan inrichten. Hierdoor kunnen wij politiecapaciteit vrijspelen die erop is gericht om het aantal (wijk)agenten op straat, in de opsporing en in het digitale domein te vergroten.

De opsporing is vooral bezig met urgente opsporingszaken

De teamrecherches voeren hun werkzaamheden met grote bevologenheid en passie uit, met als doel het opsporen van strafbare feiten. De teamrecherches zetten zich onvermoeibaar in om, ook bij omvangrijkere zaken, tot een betekenisvolle afdoening voor de burger te komen. Helaas blijft hierbij de uitdaging dat er onvoldoende capaciteit vrijgemaakt wordt voor de opsporingstaken in de basisteams. De feitelijke bezetting die alle zaken van de inwoners van gemeenten Renkum en Wageningen moet oppakken bestaat in Veluwe Vallei-Zuid uit 3,5 fte. De inwoners van de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe hebben het nog slechter; hier bestaat de basisteamrecherche momenteel uit maar 2 fte. Uit gesprekken blijkt dat ook nog steeds de incidentafhandeling veel prioriteit krijgt ten koste van de lokale opsporing. Daarnaast zijn er capaciteitsproblemen in de bezetting, die de toch al geringe capaciteit onder druk zet. Ook de fundamentele verandering in de aard en omvang van de veelvoorkomende criminaliteit (online in plaats van offline) is qua aanpak onvoldoende ingebed bij de basisteams. Hierdoor gaat bij het proces van beoordelen en selecteren de aandacht vooral uit naar urgente zaken (heterdaadzaken als winkeldiefstal en eenvoudige aangiftedelicten) in plaats van de belangrijke zaken (als ondermijning en gedigitaliseerde criminaliteit). De zaken die er echt toe doen blijven liggen. Daarnaast wordt een hoog aantal veelvoorkomende criminaliteitszaken binnen de basisteams vroegtijdig beëindigd. Vaak gebeurt dit doordat een zaak niet kansrijk is of een andere interventie effectiever blijkt. Echter, in veel gevallen gebeurt dit ook omdat er simpelweg te weinig politiecapaciteit beschikbaar is of omdat er onvoldoende kennis aanwezig is. De nieuwe vormen van criminaliteit vragen naast voldoende capaciteit ook steeds meer om specialistische en vakinhoudelijke kennis en vaardigheden. In de basisteams erkennen medewerkers dat veel georganiseerde criminaliteit in het werkgebied mogelijk niet wordt aangepakt. Enerzijds heeft dit te maken met de omvang van de teamrecherche en de specialistische kennis die onvoldoende aanwezig is, anderzijds doordat wijkagenten minder in de wijken zijn. Met veel pijn en moeite en met behulp van interne en externe partners kan er zo nu en dan capaciteit worden ingezet voor één projectmatig opsporingsonderzoek. De consequenties hiervan zijn direct voelbaar: plankzaken blijven liggen en andere zaken kunnen niet worden opgepakt. Concluderend verdringen de heterdaadzaken en de aangiftedelicten op dit moment volledig de meer projectmatige opsporingsonderzoeken als onderdeel van de aanpak van veiligheidsproblemen. Het gevolg is dat het grotere onrecht blijft liggen en criminelen te veel de ruimte krijgen.

Toekomstvisie: de koers voor alle basisteams binnen district Gelderland-Midden

Het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 beschrijft de strategische thema's waarop de politie Oost-Nederland zich de komende vier jaren richt. Naast deze thema's is er voor district Gelderland-Midden nog een ander thema dat bijzondere aandacht krijgt: samenwerken en samenvoegen². Met deze koers willen wij werken aan het realiseren van een zo groot mogelijk maatschappelijk effect op de benoemde strategische thema's. Hierdoor kunnen wij als politie het verschil maken voor de inwoners van de vijftien gemeenten in GLM.

Noodhulp efficiënt organiseren: meer capaciteit voor wijkwerk en de lokale opsporing

De incidentafhandeling krijgt momenteel zoveel prioriteit, dat dit ten koste gaat van de aanwezigheid in de wijken en de lokale opsporing. Het lokale politiewerk wordt hierdoor te veel gereduceerd tot 'meldingen rijden'. Binnen de noodhulp zal meer invulling gegeven moeten worden aan het contextgedreven werken. Dit betreft onder andere de wijze waarop het werk wordt aangestuurd en de noodhulpmentaliteit van collega's. In de loop der jaren is de noodhulpmentaliteit diepgeworteld geraakt in de cultuur van onze politieorganisatie. Het lijkt zelfs een cultuuraspect te zijn geworden, waarbij het direct reageren op incidenten een vanzelfsprekend onderdeel is geworden van hoe wij als politie opereren. Met een nieuwe organisatie inrichting staan wij echter voor de uitdaging om deze reactieve cultuur aan te passen. Dit betekent dat wij collega's moeten meenemen dat prioriteiten en focus binnen het werk verschuiven en om een andere werkverdeling en tijdsbesteding vragen. Hoewel veel collega's zich al bewust zijn van deze verandering, zal het tijd kosten om deze cultuurverandering daadwerkelijk te realiseren. Gedrag en gewoonten die over de jaren zijn ontstaan, veranderen niet van de ene op de andere dag. Het is een proces waarin wij gezamenlijk met onze maatschappelijke partners moeten investeren, met oog voor de lange termijn. Het uiteindelijke doel is om de noodhulp optimaal te organiseren, zodat maximaal capaciteit wordt vrijgemaakt voor het wijkgerichte werken en de lokale opsporing; zowel in de fysieke als digitale wereld. Het doel van het voornemen tot samenvoeging van basisteams is niet om de capaciteit voor noodhulp te verminderen, maar om de werkprocessen zodanig te herstructureren dat wijkagenten voldoende ruimte krijgen voor preventief en wijkgericht werk. Een herstructurering van taken en een cultuurverandering kunnen ervoor zorgen dat de balans tussen noodhulp en proactief wijkwerk beter wordt geoptimaliseerd.

Wijkagent in de wijk: borgen van maatschappelijke verankering

De wijkagent vormt de trots en het fundament van de Nederlandse politie. Deze wijkagenten zijn essentieel voor het tot stand brengen van verbindingen met de wijk, netwerken en maatschappelijke partners. Echter, de zichtbaarheid van wijkagenten is de afgelopen jaren afgenomen. Hierdoor komt de verbinding met de samenleving onder druk te staan, hetgeen gezien de huidige maatschappelijke onrust onwenselijk is. De verbinding met de samenleving is juist noodzakelijk om ons werk goed te kunnen uitvoeren. Wij streven naar een politieorganisatie die midden in de samenleving staat en verbonden is met wijk, web en wereld. Hiertoe willen wij meer ruimte creëren voor de wijkagent, zodat deze zich weer meer

² Zie notitie Visie inrichting district GLM

kan richten op het werken in en aan de wijk. Hiermee vergroten wij de zichtbaarheid, benaderbaarheid, aanspreekbaarheid en herkenbaarheid van de politie. Zowel in de fysieke als digitale wereld. Op deze wijze trachten wij die zo belangrijke maatschappelijke verankering te borgen. Dit heeft tot resultaat dat wij problemen klein kunnen houden, snel resultaat kunnen boeken en daarmee ook onze inzet op andere vlakken kunnen minimaliseren (bv. doordat wijkagent sneller iemand herkent die in opsporingsonderzoek voorkomt of iemand met verward gedrag herkent die zorg nodig heeft). Daarmee keren we de vicieuze cirkel om van een steeds meer reactieve politie naar een meer proactieve manier van werken.

Opsporing die veel voorkomende criminaliteit in de fysieke en digitale wijk aanpakt

De opsporing binnen de basisteams is momenteel onvoldoende toekomstbestendig. De veelvoorkomende criminaliteit is in aard, omvang en dynamiek enorm veranderd. Echter is de opsporing op zowel kwalitatief als kwantitatief niveau achtergebleven. Vandaar dat de lokale opsporing om een stevige impuls vraagt: 1) manier van werken binnen de opsporing moet anders ingericht en georganiseerd worden (opsporing is één proces: zowel heterdaad als niet-heterdaad); 2) specialistische en vakinhoudelijke kennis en vaardigheden moeten versterkt worden (opsporing is een vak) en 3) meer capaciteit richting de opsporing (kiezen voor de opsporing: zowel in de fysieke als digitale wereld). Deze ontwikkeling vereist wel dat basisteams in staat zijn om dit daadwerkelijk in één proces te organiseren en dat vraagt een bepaalde mate van robuustheid van het basisteam. Hierdoor wordt beschikbare capaciteit voor de opsporingstaken beter in balans gebracht met de maatschappelijke opgaven van de basisteams. Tegelijkertijd wordt beter geborgd dat belangrijke zaken voor urgente zaken gaan en dat er oog is voor alternatieve betekenisvolle afdoeningen voor slachtoffer en/of dader. Bijvoorbeeld door bemiddeling, stopgesprek of doorverwijzing naar hulpverlening.

Passende inrichting: slagkracht, wendbaar en lokaal verankerd

In het licht van deze veranderende dynamiek is het van essentieel belang dat de politie midden in de diverse samenleving blijft staan en kan meebewegen met haar omgeving. Indien wij als politie Gelderland-Midden doorgaan met de huidige organisatorische inrichting, zullen wij in de nabije toekomst onvoldoende in staat zijn om de noodhulp, wijkzorg en opsporing op het vereiste niveau te garanderen. De huidige organisatievorm kent aanzienlijke beperkingen, waardoor de preventieve wijkzorg en een probleem- en gebiedsgerichte opsporing onder druk komen te staan. Het risico ontstaat dat burgers steeds minder vertrouwen krijgen in onze capaciteit om hun veiligheid te waarborgen en criminaliteit te bestrijden; met een afnemend gevoel van veiligheid als gevolg. Uiteraard heeft de kleinschaligheid de afgelopen tijd ook voordelen met zich meegebracht, die in een nieuwe structuur geborgd moeten worden. De inwoners van district Gelderland-Midden hebben recht op een politie die in staat is om zoveel mogelijk de basispolitietaken uit te voeren. Daar hoort ook een bij de omgeving passende inrichting van het district bij. Niets doen is geen optie voor de inwoners van de gemeente Lingewaard, Overbetuwe, Renkum en Wageningen. Als politie staan wij daarom voor het organisatorische vraagstuk om de basispolitiezorg (incidentafhandeling, wijkzorg en opsporing) voor beide basisteams goed in te richten. Welke oplossingsrichting het meest opportuun is, moet in breder perspectief bekeken worden. Uiteindelijk moeten wij voor alle inwoners van de verschillende gemeenten in Gelderland-Midden het verschil kunnen maken.

Oplossingsrichtingen voor een robuuste toekomst van de basispolitiezorg

De inwoners van gemeenten in Gelderland-Midden verdienen een politie die zichtbaar, aanspreekbaar en benaderbaar is, die operationele successen boekt en die mee kan bewegen met maatschappelijke ontwikkelingen; op straat en digitaal. Het is onze opdracht om een inrichting te creëren die ervoor zorgt dat basisteams over voldoende operationele slagkracht beschikken, wendbaar zijn en op een stevige en moderne wijze verbinding hebben met de samenleving. Aan de hand van gesprekken met het bevoegd gezag worden een aantal oplossingsrichtingen geschetst. Tot slot wordt beschreven, na het horen van het bevoegd gezag, dat de politie voornemens is om beide basisteams samen te voegen. Deze inrichting doet het meest recht aan de uiteenlopende vraagstukken, belangen en wensen die zijn ingebracht en de uitwerking zal ook recht doen aan de bestuurlijke randvoorwaarden die expliciet zijn opgenomen in het voorstel van de politieleiding.

Mogelijke oplossingsrichtingen

In de verkenning naar een passende inrichting zijn o.a. de volgende zaken betrokken:

- De (wettelijke) kaders en richtlijnen omschreven in de Politiewet.
- Uitkomsten tussentijdse evaluatie HBVS+ (werklast).
- Onderzoek AEF naar de minimale omvang van een basisteam in de huidige maatschappelijke context.
- Bestuurlijke context, geografische indeling en de grens van de veiligheidsregio Gelderland-Midden.
- De kerntaak van de basispolitiezorg: 24 uur per dag en 7 dagen per week noodhulp verlenen, toezicht houden, opsporen en handhaven.
- Ontwikkelingen in de maatschappij en het veiligheidsdomein (MJB 2024-2027).

De wens van de politie en het bevoegd gezag is daarbij te komen tot basisteams:

- die aansluiten bij de gemeentelijke grenzen / bestaande samenwerking.
- met een omvang waarmee meer dan nu de kerntaken van de basispolitiezorg zelfstandig uitgevoerd kunnen worden.
- met een goede maatschappelijke verankering waardoor de politie zichtbaar, benaderbaar, aanspreekbaar en herkenbaar is en blijft.
- waar maximaal capaciteit wordt vrijgemaakt voor toezicht houden, (informatiegericht) opsporen en handhaven; zowel in de fysieke als digitale wereld.
- waarbij de wijkagentennorm van 1:5000 gehandhaafd wordt en de balans in de werkzaamheden 'in of voor de wijk' teruggebracht wordt naar de streefwaarde (80/20).
- waar het bevoegd gezag en de adviseurs openbare orde en veiligheid herkenbare en benaderbare aanspreekpunten hebben.
- waar de overlegvormen, frequentie en inrichting van de lokale afstemming met politie en het bevoegd gezag aansluiten bij de lokale behoefte.
- waarbij capaciteit die wordt besteed aan leiding en coördinatie tot een verantwoord minimum wordt beperkt.
- waarbij de benodigde specialistische kennis en vaardigheden voor de maatschappelijke opgaven efficiënt worden georganiseerd.
- met een omvang waarmee problemen aan de onderkant (60 fte) of bovenkant (200 fte) voorkomen worden, waaronder ook "gezonde" dienstroosters en het organiseren van

‘klein binnen groot’

- met een goede balans in omvang tussen alle basisteams in Gelderland-Midden, passend bij de lokale situatie.
- met huisvesting die voldoet aan de lokale behoefte.

Er zijn diverse oplossingsrichtingen mogelijk voor de problematiek welke zich door de kleinschaligheid van beide basisteams aftekent in de werkgebieden van basisteam Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid.

1. Intensiever samenwerken: beide basisteams zouden intensiever met elkaar kunnen samenwerken. Het gaat hierbij niet alleen om het uitwisselen van kennis en informatie, de organisatie van processen, maar ook om het gezamenlijk aanpakken van vraagstukken om tot gezamenlijke oplossingen te komen.
2. Behouden van de huidige basisteams met een overstijgende driehoek: naast de reguliere driehoeken zou in een overstijgende driehoek in gezamenlijkheid besproken kunnen worden op welke politietaken de politiecapaciteit wordt ingezet. Hierdoor kan in gezamenlijkheid de pijn in de krapte verdeeld worden.
3. Veluwe Vallei-Zuid samenvoegen met Ede & Rivierenland-West samenvoegen met Arnhem Zuid: gezien de geografische ligging van het basisteam Veluwe Vallei-Zuid is het een optie om dit team samen te voegen met basisteam Ede. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke driehoek met Ede, Wageningen en Renkum. Zij werken nu ook al samen in Zorg- en Veiligheidshuis - West-Veluwe Vallei. Gezien de geografische ligging van basisteam Rivierenland-West is het een optie om dit team samen te voegen met basisteam Arnhem-Zuid. Hierdoor ontstaat een gezamenlijke driehoek met Arnhem, Overbetuwe en Lingewaard. Zij werken nu ook al samen in Zorg- en Veiligheidshuis Regio Arnhem.
4. Opsplitsen van basisteam Veluwe Vallei-Zuid: gezien de geografische ligging van Wageningen ten opzichte van Ede is het ook een optie om het basisteam op te splitsen. Het Wageningse gedeelte zou dan samengevoegd kunnen worden bij basisteam Ede. Hierdoor ontstaat er een driehoek tussen Ede en Wageningen. Het overgebleven Renkumse gedeelte zou dan samengevoegd kunnen worden bij basisteam Rivierenland-West. Hierdoor ontstaat er een driehoek tussen Lingewaard, Overbetuwe en Renkum.
5. Rivierenland-West samenvoegen met het overgebleven Renkumse gedeelte en Arnhem Zuid: gezien de geografische ligging is het een optie om basisteam Rivierenland-West en het overgebleven Renkumse gedeelte samen te voegen met basisteam Arnhem-Zuid. Hierdoor ontstaat er een driehoek tussen Lingewaard, Overbetuwe, Renkum en Arnhem.
6. Samenvoegen Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid: beide basisteams zouden samengevoegd kunnen worden. Hierdoor ontstaat een driehoek met Lingewaard, Overbetuwe, Wageningen en Renkum.

Opties voor nieuwe organisatorische inrichting beoordeeld

Elke optie kan aanzienlijke voordelen bieden, maar kent ook een aantal nadelen. Het is daarom belangrijk om zowel de praktische uitdagingen als de verschillende perspectieven van de betrokken partijen – zoals de burgemeesters, het Openbaar Ministerie (OM) en de politie – mee te nemen in de overweging.

Intensiever samenwerken (optie 1)

Door nauwer samen te werken, kunnen beide basisteams de totale capaciteit beter benutten. Dit verlaagt de druk op individuele teams, waardoor medewerkers zich kunnen richten op (preventieve) wijkzorg en complexere en urgentere opsporingszaken. Daarnaast kan informatie-uitwisseling en kennisdeling beter worden gestroomlijnd, waardoor collega's van beide basisteams kunnen leren van elkaars ervaringen. Dit bevordert een snellere en betere afhandeling van incidenten, waarbij ook de capaciteit flexibeler kan worden ingezet. Tegelijkertijd brengt deze intensievere samenwerking ook risico's met zich mee. De afhankelijkheid tussen teams wordt groter, wat problematisch is als een team te kampen heeft met capaciteitsproblemen. Dit kan leiden tot vertragingen in de uitvoering van taken, omdat teams afhankelijk zijn van elkaars beschikbare capaciteit. Daarnaast vereist deze manier van werken een complexere aansturing. Coördinatie tussen teams vraagt meer tijd en middelen, en het risico bestaat dat deze optie het tegenovergestelde effect kan hebben van de gewenste efficiëntieverbetering.

Vanuit de optiek van de burgemeester brengt een intensievere samenwerking tussen basisteams zowel kansen als uitdagingen met zich mee. De burgemeester kan profiteren van het flexibeler inzetten van capaciteit ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en veiligheid. Daarnaast kan de verbeterde samenwerking ook tot inspiratie leiden tussen de verschillende gemeenten. Echter zal volgens optiek vanuit de politie deze samenwerking ook leiden tot extra afstemming met burgemeesters van andere gemeenten, het openbaar ministerie en de betrokken politieteams. Dit kan de besluitvorming juist vertragen en voor extra bestuurlijke complexiteit zorgen. Voor het Openbaar Ministerie kan een intensievere samenwerking leiden tot een effectiever werkende opsporingsentiteit die in staat is de operationele resultaten te verbeteren en waar ruimte kan worden gecreëerd om ook aan probleemgerichte opsporing te doen.

Vanuit het politieperspectief blijven bepaalde organisatorische inefficiënties bestaan, zelfs met intensievere samenwerking. Zo worden op meerdere locaties processen dubbel uitgevoerd, vooral in de bedrijfsvoering. Een concreet voorbeeld hiervan is het roostervormingsproces. Ondanks de samenwerking moeten beide basisteams nog steeds afzonderlijke noodhulproosters opstellen en beheren³. Dit zorgt voor een hoge roosterdruk, omdat dezelfde kleine groep medewerkers te maken krijgt met fluctuaties in ziekte, verlof of andere uitzonderingen, zoals nachtdienstontheffing. De huidige samenwerking biedt geen oplossing voor deze problemen. Ook op het gebied van operationele aansturing blijft de structuur inefficiënt. Beide teams moeten hun eigen operationeel coördinatiepunt behouden⁴, waardoor het lastig is om een doelmatige aansturing over teamgrenzen heen te organiseren, zoals bijvoorbeeld de noodhulp. Dit belemmert niet alleen de operationele efficiëntie, maar zorgt er ook voor dat schaalvoordelen in de overhead⁵ – die extra capaciteit voor de burgers

³ Systeemtechnisch is het binnen de Nationale Politie onmogelijk om deze roosters tot een geheel te integreren. Binnen de Nationale Politie is iedere medewerker gekoppeld aan een OE-code (Organisatie Eenheid) waar de medewerker werkzaam is. Op basis van deze OE-code worden ook de roosters gemaakt.

⁴ Zie Opsporen op koers: stip op de horizon

⁵ Onder overhead valt alles wat samenhangt met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

zouden kunnen vrijspelen – niet worden behaald. Specialisatie binnen de teams is in deze optie eveneens minder makkelijk te organiseren. Er is voortdurende afstemming nodig tussen twee teamleidingen en twee lokale driehoeken, wat de bestuurlijke complexiteit verder vergroot. De beperkingen in de huidige systemen en bedrijfsvoering maken deze intensievere samenwerking dan ook minder aantrekkelijk. Het leidt niet tot de beoogde efficiëntere, effectievere en toekomstbestendige organisatie van de basispolitiezorg voor de betrokken basisteams.

Kortom, hoewel een intensievere samenwerking tussen basisteams op papier veelbelovend lijkt, zijn in de praktijk de nadelen en beperkingen aanzienlijk.

Overstijgende driehoek (optie 2)

De overstijgende driehoek biedt een manier om politiecapaciteit regionaal te coördineren door burgemeesters, het Openbaar Ministerie (OM) en de politie gezamenlijk prioriteiten te laten stellen. Dit kan leiden tot een meer evenwichtige verdeling van middelen en een meer strategische lange termijn focus voor beide werkgebieden. Een belangrijk voordeel is dat deze gezamenlijke aanpak capaciteitsmanagement efficiënter maakt, omdat er beter afgestemd kan worden waar de politie het hardst nodig is. Echter, de besluitvorming wordt hierdoor ook complexer. Meer overleg en uiteenlopende prioriteiten van de betrokken partijen kunnen het proces vertragen en conflicten veroorzaken.

Daarnaast is het effect dat burgemeesters minder directe controle hebben over de beschikbare politiecapaciteit voor de eigen gemeente. Voor het OM biedt het de kans om beter in te spelen op criminaliteitsbestrijding die steeds vaker grenzen van een gemeente overstijgt. Voor de politie levert het een breder overzicht op van prioriteiten, wat efficiëntere inzet mogelijk maakt, maar tegelijkertijd wordt de uitvoering van taken lastiger door de verschillende belangen.

Een belangrijke complicatie bij de invoering van een overstijgende driehoek is de wettelijke basis. De huidige Politiewet voorziet niet in een formele structuur voor een overstijgende driehoek. Conform artikel 13 Politiewet bestaat de driehoek uit de burgemeester(s), de officier van justitie en teamchef van de politie van het team waar de gemeente onder valt⁶. Het overstijgen van deze structuur om meerdere gemeenten te bedienen vanuit twee basisteams, brengt dus juridische vraagstukken met zich mee. Bovendien blijft het probleem van schaarse politiecapaciteit bestaan. Het is moeilijk om de beschikbare capaciteit effectief te verdelen over meerdere basisteams zonder dat dit leidt tot inefficiëntie. Knelpunten zoals roosterdruk, vaste overhead en inefficiënte specialisatie blijven in stand, terwijl tegenstrijdige belangen binnen de driehoek kunnen leiden tot een fragmentatie in de besluitvorming. Hierdoor wordt het proces mogelijk onoverzichtelijk en suboptimaal.

Al met al is de overstijgende driehoek een interessante optie om samenwerking en coördinatie tussen gemeenten, het OM en de politie te bevorderen. Echter, de praktische uitvoerbaarheid is beperkt en de voordelen van een meer strategische focus kunnen worden

⁶ Zie artikel 13 lid 1 van de Politiewet 2012

ondergraven door de complexiteit van de besluitvorming en de blijvende schaarste aan politiecapaciteit.

Andere samenstellingen binnen het district (optie 3 t/m 5)

Het overwegen van andere samenvoegingsopties binnen het district zou kunnen bijdragen aan het vormen van slagkrachtige en wendbare teams. Het leidt tot meer efficiëntie door schaalvergroting, waardoor een groter team ontstaat dat beter in staat is om kerntaken zelfstandig uit te voeren. Daarnaast ontstaat er weer ruimte voor doorontwikkeling op zowel organisatie-, team- als individueel niveau. Ook specialisatie kan efficiënter worden ingericht.

Deze verschillende samenvoegingsopties brengen uitdagingen met zich mee binnen de uiteenlopende lokale veiligheidsproblematieken en de politiek bestuurlijke context. Er zouden dan basisteams ontstaan waarbij zowel de stedelijke als de meer plattelands problematieken aangepakt moeten worden. Hoewel er veel overeenkomsten zijn tussen deze vraagstukken, heeft het een kleinere gemeente vaak het nadeel dat het minder prioriteit krijgt. Dit leidt tot situaties waarin de focus vaak verschuift naar de grootstedelijke problematiek. Daarnaast ontstaan er driehoeken met een ongelijkwaardig karakter. Ook hier speelt mee dat uit de praktijk blijkt dat politie-inzet vaak trekt naar de grootstedelijke gebieden. Bovendien zouden dergelijke samenvoegingen leiden tot een onevenwichtige verdeling van de omvang van de basisteams binnen het district. Dit wordt zowel door de teamleiding als de sectorleiding als onwenselijk beschouwd.

Bij de overweging van de samenvoeging van basisteams binnen Gelderland-Midden is niet alleen de balans tussen efficiëntie en lokale betrokkenheid van belang, maar spelen ook bestuurlijke belemmeringen een rol. De gemeenten Ede en Arnhem zien geen aanleiding om de voorgestelde samenvoegingsopties te realiseren. Beide burgemeesters beschouwen hun huidige basisteams als voldoende groot en robuust om zelfstandig te opereren en daarmee effectief te kunnen inspelen op lokale veiligheidsvraagstukken.

Samenvoegen van basisteam Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid (optie 6)

De voorgestelde samenvoeging van de politieteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid biedt een uitdagende maar veelbelovende kans voor de verbetering van de basispolitiezorg. De incidentafhandeling kan op een meer doelmatige manier georganiseerd worden. Een stabiel roostervormingsproces is mogelijk, doordat fluctuaties in inzetbaarheid en inplanbaarheid minder impact hebben. De grotere omvang van het aantal medewerkers maakt het mogelijk om flexibeler om te gaan met fluctuaties in ziekte, verlof, nachtdienstontheffing en/of modaliteiten. Dit resulteert uiteindelijk in meer stabiele roosters met (in relatieve zin) minder (diepe) dalen rondom de nullijn. Wijkagenten zullen hierdoor minder ingezet worden om roosters rond te krijgen en zijn daarmee meer beschikbaar in en voor de wijk. Daarnaast is het basisteam robuust genoeg om met nieuwe werkwijzen te experimenteren, zoals een efficiëntere inrichting van de noodhulp (bv. beter vormgeven van prioriteit 1 voor iedereen en het organiseren van vormen van solo surveillance).

Daarnaast kunnen schaalvoordelen worden gerealiseerd die uitsluitend door samenvoeging haalbaar zijn. Directe efficiencywinst is aan de orde doordat leiding, coördinatie en specialisatie efficiënter kunnen worden georganiseerd (zie bijlage 1). De vaste overhead op

een basisteam vermindert, doordat leiding en coördinatie plaatsvinden onder effectieve aansturing van één teamleiding. In plaats van vier teamchefs kan teruggegaan worden naar een teamleiding van twee leidinggevend. Daarnaast kan coördinatie op grotere schaal plaatsvinden; denk bijvoorbeeld aan het operationeel coördinatie punt (OCP) en de opsporing binnen het basisteam. Deze schaalvergroting levert 11,5 fte op. Grotere teams bieden meer mogelijkheden om ruimte te creëren voor de kwaliteitsontwikkeling die nodig is om de specialistische en vakinhoudelijke kennis en vaardigheden te borgen. Efficiëntere specialisatie is mogelijk doordat verdergaande specialisatie in kleinere teams niet op een economisch verantwoorde wijze te organiseren is. Toen de basisteams bij de vorming van de Nationale Politie werden gebouwd, was het uitgangspunt dat er vooral gewerkt zou worden vanuit het generalisme. Dat wil zeggen het idee dat iedereen een groot deel van de taken moest kunnen vervullen. We zien in de huidige maatschappij dat we het alleen met het uitgangspunt van de generieke taakstelling niet meer gaan redden. We zullen echt meer moeten specialiseren om in staat te zijn om te innoveren en onze werkwijze continu aan te passen aan de complexe en veranderende maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld in de digitale wereld. In de kleinschaligheid van deze basisteams is dit specialisme niet te organiseren.

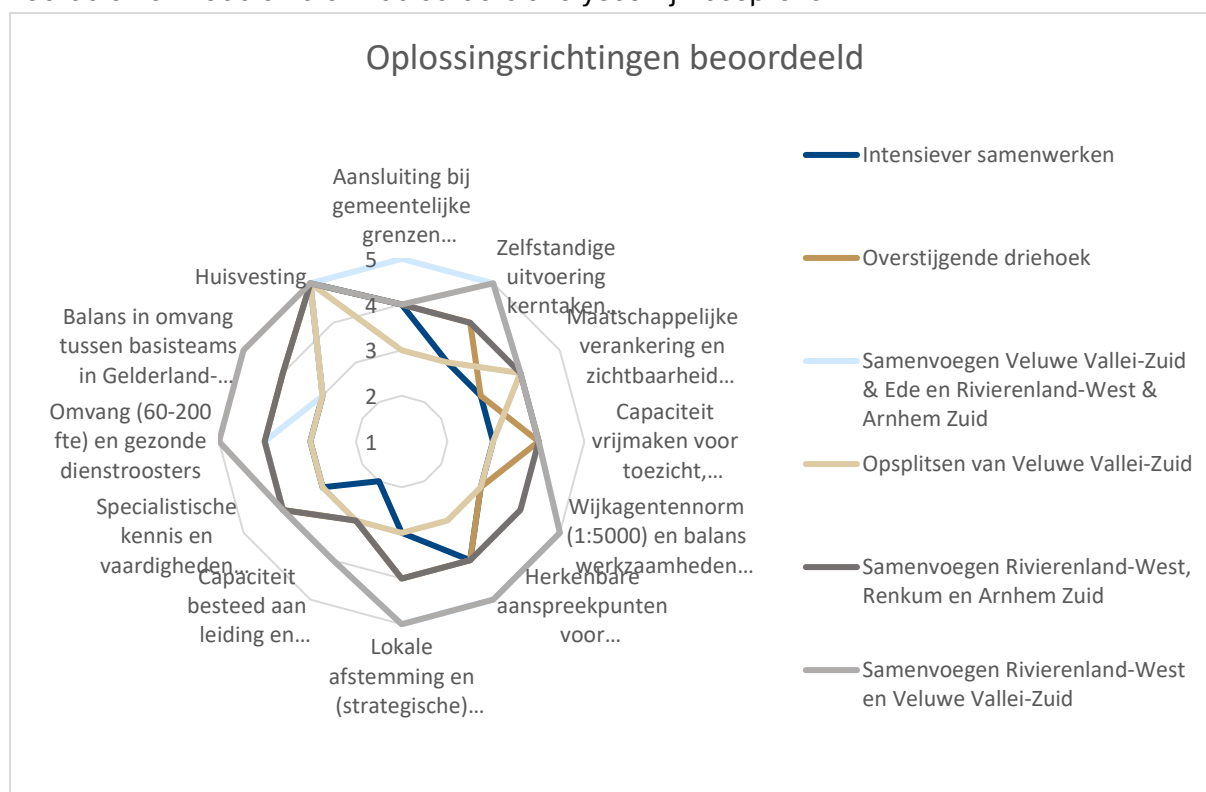
Het samenvoegen van beide basisteams kan ook verschillende nadelen met zich meebrengen, waaronder een vergrote afstand tussen de burger en de politie, tussen leidinggevende en medewerkers, en tussen het lokale gezag en de teamleiding. Door centralisatie kunnen bewoners, ondernemers en andere maatschappelijke partners het gevoel hebben dat zij het directe contact met de politie verliezen. Dit kan het vertrouwen en de legitimiteit van de politie ondermijnen. Bovendien kan de afstand tussen leidinggevend en medewerkers toenemen, wat de communicatie en het begrip voor dagelijkse operationele uitdagingen bemoeilijkt. Ook kan het lokale gezag het gevoel hebben minder grip te hebben op de verdeling van de politiecapaciteit voor de openbare orde en veiligheid. Om deze nadelen te overkomen, kunnen er verschillende maatregelen worden getroffen. Dat betekent ook dat de wijkagent lokaal contact moet garanderen. Het organiseren van 'klein binnen groot' is hier een voorbeeld van. Dit principe houdt in dat, hoewel de organisatie op een grotere schaal opereert, kleinere eenheden of teams worden gevormd die lokaal opereren en verantwoordelijk zijn voor specifieke gebieden. Daarnaast is het uitgangspunt dat de huidige teambureaus blijven bestaan en deze vervullen hiermee een belangrijke rol in het behouden van de geografische binding. Het doel is dat politiemensen hun werk zoveel mogelijk kunnen doen in herkenbare overzichtelijke clusters waarin ze verbonden blijven met hun collega's én hun werkgebied. Hierdoor blijft de 'couleur locale' zoveel mogelijk behouden. Het idee achter dit zogenaamde 'klein binnen groot' organiseren is om de voordelen van kleine wendbare clusters te combineren met de voordelen van een robuust basisteam. Daarnaast zal de schaalvergroting met zich meebrengen dat een basisteam meerdere gemeenten van een diverse omvang omvat. Dit is nu ook al de praktijk binnen Gelderland-Midden en is binnen meerdere eenheden een beproefde werkwijze (Voorbeelden: binnen het district Gelderland-Zuid omvatten de basisteams Waarden en Tweestromenland, respectievelijk zeven en zes gemeenten; binnen het district IJsselland omvat basisteam IJsselland-Zuid de gemeente Deventer (102781 inwoners) en omliggende kleinere gemeenten Raalte (38500 inwoners) en Olst-Wijhe (18602 inwoners). Uitgangspunt blijft ook in de toekomst dat het bevoegd gezag een herkenbare en aanspreekbare teamchef heeft. Tot slot is het belangrijk dat er

duidelijke afspraken en (overleg)structuren worden gecreëerd die ervoor zorgen dat het lokale gezag invloed blijft houden op de besluitvorming ten aanzien van de inzet van de politiecapaciteit van de politie.

Samenvattend geven de opties, gezien binnen de kaders van de uitgangspunten, het volgende beeld:

- Het inrichten van 8 basisteams in district Gelderland-Midden is met de genoemde uitgangspunten niet mogelijk. Hoewel dit voor de burgemeesters nog wel als een optie zou kunnen worden gezien, brengt dit voor het OM en de politie grotere uitdagingen met zich mee. Het betekent namelijk dat de kerntaken van de basispolitiezorg onvoldoende zelfstandig en adequaat uitgevoerd kunnen worden.
- Intensiever samenwerken tussen beide basisteams wordt op bepaalde onderdelen al toegepast. Hoewel een intensievere samenwerking tussen basisteams voor de burgemeesters (op papier) een optie zou kunnen zijn, blijkt in de praktijk dat de nadelen en beperkingen aanzienlijk zijn. Voor het OM vereist intensievere samenwerking meer coördinatie tussen teams, wat de besluitvorming en uitvoerbaarheid van opsporingsonderzoeken kan vertragen. Daarnaast betekent het voor de politie dat processen op meerdere locaties dubbel worden uitgevoerd, met name in de coördinatie en bedrijfsvoering.
- Een overstijgende driehoek biedt voor alle driehoek partners een manier om politiecapaciteit efficiënter te coördineren en om beter samen te werken. Echter, de praktische uitvoerbaarheid is beperkt en de voordelen van een meer strategische focus kunnen worden ondergraven door de complexiteit van de besluitvorming en de blijvende schaarste aan politiecapaciteit.
- Het overwegen van andere samenvoegingsopties binnen het district kan leiden tot efficiëntere en meer slagkrachtige teams door schaalvergroting. Dit biedt o.a. ruimte voor doorontwikkeling en specialisatie. Echter, zorgen deze samenvoegingsopties voor ongelijkheid tussen grootstedelijke en plattelandsproblematieken en ontstaat er een onevenwichtige teamverdeling binnen district Gelderland-Midden. Daarnaast stuiten deze opties op bestuurlijke bezwaren van de gemeenten Ede en Arnhem.
- Het samenvoegen van basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid biedt aanzienlijke kansen voor het verbeteren van de basispolitiezorg. Het grotere teamformaat maakt een efficiëntere inzet van personeel mogelijk, wat resulteert in stabielere roosters en een betere beschikbaarheid van wijkagenten. Daarnaast kunnen schaalvoordelen worden benut, zoals een effectievere aansturing, coördinatie en specialisatie. Deze schaalvergroting levert 11,5 fte op waarmee een groot gedeelte van de problemen opgevangen kunnen worden. Er zijn echter ook mogelijke nadelen, zoals een vergrote afstand tussen de politie en burgers, en minder directe invloed van het lokale gezag. Om deze risico's te beperken, kan het concept "klein binnen groot" worden toegepast.

In onderstaand raster zijn de verschillende oplossingsrichtingen afgezet tegen de eerder genoemde wensen van de politie en het bevoegd gezag. Hierbij staat 1 voor een slechte beoordeling en 5 voor een uitstekende beoordeling. De scores zijn gebaseerd op de voordelen en nadelen die in de eerdere analyses zijn besproken.

Voornemen Politie: nieuwe organisatorische inrichting van de Politie Gelderland-Midden

Na het horen van het bevoegd gezag, is de politie voornemens om beide basisteams samen te voegen. Deze inrichting doet het meest recht aan de uiteenlopende vraagstukken, belangen en wensen die zijn ingebracht door de partners in de gezagsdriehoeken. Daarbij zegt de politie toe bij de verdere uitwerking van de organisatorische herinrichting recht te doen aan de bestuurlijke randvoorwaarden die door de bevoegde gezagen zijn benoemd. De genoemde randvoorwaarden kunnen alleen worden aangepast na unanieme overeenstemming in de lokale driehoek, of indien er districtelijke, regionale of landelijke ontwikkelingen zijn die afwijken van de huidige situatie en daarom om aanpassing vragen. Onderstaand de bestuurlijke randvoorwaarden:

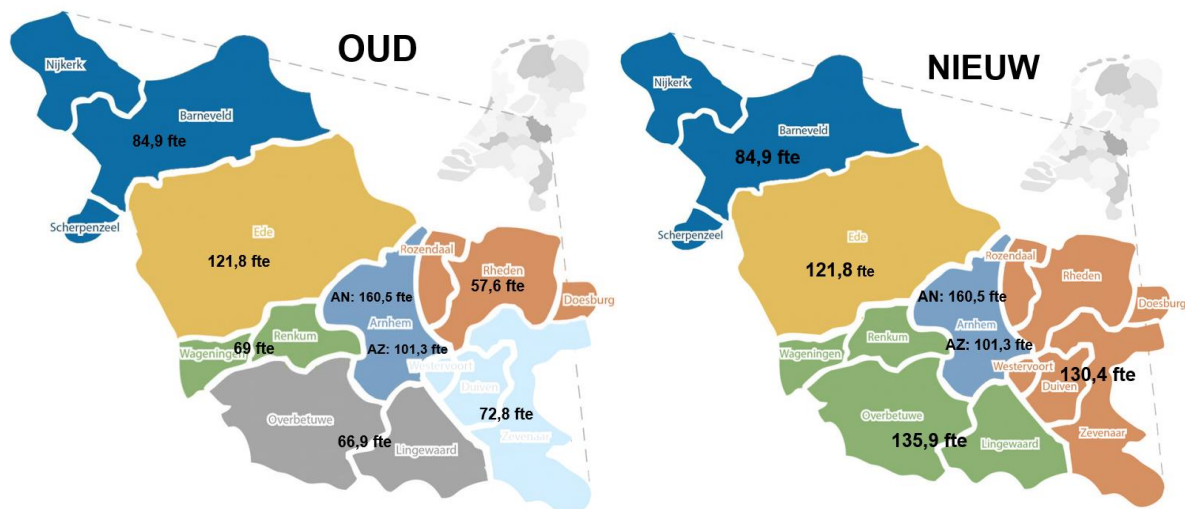
- Een goede maatschappelijke verankering waardoor de politie zichtbaar, benaderbaar, aanspreekbaar en herkenbaar is en blijft.
- Waar maximaal capaciteit wordt vrijgemaakt voor toezicht houden, (informatiegericht) opsporen en handhaven; zowel in de fysieke als digitale wereld.
- Waarbij de wijkagentennorm van 1:5000 gehandhaafd wordt en de balans in de werkzaamheden 'in of voor de wijk' teruggebracht wordt naar de streefwaarde (80/20). De wijkagent garandeert de lokale contacten.
- Waar het bevoegd gezag en de adviseurs openbare orde en veiligheid herkenbare en benaderbare aanspreekpunten heeft. Het bevoegd gezag blijft de teamchef als aanspreekpunt behouden. De adviseurs openbare orde en veiligheid zullen de OE wijk, ondermijning, digitale veiligheid en bestuursadviseur als aanspreekpunt hebben.
- De samenvoeging van basisteams heeft geen effect op de organisatie, de bezetting en

het aantal noodhulpvoertuigen dat het basisteam momenteel tot haar beschikking heeft voor de incidentafhandeling. Met andere woorden: ten gevolge van de samenvoeging zal de bezetting en het totaal aantal noodhulpvoertuigen die in de huidige geografische gebieden niet verminderen.

- De samenvoeging van de basisteams heeft geen effect op de huidige huisvesting en openingstijden van de politiebureaus. Met andere woorden: als gevolg van de samenvoeging zullen géén politiebureaus gesloten worden of wijzigingen plaatsvinden in de huidige openingstijden.
- Waar de overlegvormen, frequentie en inrichting van de lokale afstemming tussen politie en het bevoegd gezag aansluiten bij de lokale behoefte. Hierbij wordt ook gekeken naar een goede voorbereiding en begeleiding, de manier van terugkoppelen van deze overleggen en monitoringsystematiek.
- In de overlegvormen tussen de politie en bevoegd gezag wordt vanuit iedereen meer gedeeld waar knelpunten ontstaan of zijn ontstaan.
- Er zal een evaluatie plaatsvinden op prestatie-indicatoren (o.a. wijkagent in de wijk, verbetering in de opsporing, etc.), monitoren van de meerwaarde Platform Web & Wijk en de realisatie van de capaciteitsbesparing.

De gepresenteerde opties bezien met deze uitgangspunten maakt dat de huidige teamleidingen en de sectorleiding adviseren om basisteams te clusteren die een logische samenstelling vormen: gebaseerd op omvang, lokale veiligheidsproblemen, geografische ligging en politiek bestuurlijke context. Vanuit politieperspectief wordt het samenvoegen van basisteams Veluwe Vallei-Zuid en Rivierenland-West als de meest geëigende oplossing beschouwd. Hierdoor wordt er een team gevormd die de benodigde robuustheid heeft om 24/7 de meest voorkomende basispolitietaken zelfstandig uit te voeren. Daarnaast zijn de benodigde specialistische kennis en vaardigheden in voldoende mate te organiseren waardoor het team zich ook wendbaar kan aanpassen aan de diverse maatschappelijke opgaven. Samenvoegen op zich is noodzakelijk omdat dit de enige manier is om voldoende uitvoerende capaciteit te generen die nodig is om effectief en efficiënt te opereren. Daarnaast kunnen schaalvoordelen worden gerealiseerd die uitsluitend door samenvoeging haalbaar zijn. Leiding, coördinatie en specialisatie kunnen efficiënter georganiseerd worden en de vaste overhead op een basisteam vermindert (zie bijlage 1). Dit zal leiden tot 11,5 fte extra capaciteit voor de burgers welke zichtbaar wordt in een stijging van de operationele slagkracht. Deze samenvoeging draait niet om het verminderen van de inzet voor de noodhulp, maar om het creëren van meer efficiëntie op het gebied van coördinatie, leiding en specialisatie. Deze schaalvoordelen zorgen dat in het roosterproces het makkelijker wordt om diensten in te vullen. Dit is essentieel voor het kunnen blijven opereren op het gewenste niveau van effectiviteit en paraatheid, zonder concessies te doen aan de bereikbaarheid en snelheid van de noodhulp. Cruciaal daarbij is de afspraak, dat de voordelen van een robuuster basisteam (winst van 11fte) ten goede komen aan een hogere inzet van wijkagenten in of voor de wijk, de kwaliteit en kwantiteit van de opsporing en meer contextgedreven werk binnen de noodhulp. Het mag expliciet niet ten koste gaan van een verschraving van de dienstverlening ten opzichte van de huidige situatie. Alleen wanneer nieuwe districtelijke, regionale of landelijke ontwikkelingen aanleiding geven tot een andere inzet van noodhulpvoertuigen of wijziging van de openingstijden van bureau's, kan dit ook relevant zijn voor de gebieden van de twee huidige basisteams. Overigens is daarbij afgesproken dat (zoals gebruikelijk) expliciet in de lokale gezagsdriehoek over inzet van politiecapaciteit wordt besloten. Tot slot ontstaat met deze samenvoeging een team dat vier redelijk gelijkwaardige gemeenten die met

elkaar in balans zijn omvat. Kijkend naar de integrale veiligheidsplannen van de gemeenten komen de veiligheidsproblematieken, op wat accentverschillen na, in grote lijnen overeen. Bovendien ontstaat er door de samenvoeging een evenwichtige verdeling van de omvang van basisteams binnen het gehele district. Daarbij krijgen alle inwoners van de vijftien gemeenten in Gelderland-Midden de beschikking over een basisteam dat voldoende operationele slagkracht heeft, wendbaar is en op een stevige en moderne wijze de verbinding met de samenleving kan vormgeven. De samenstelling en inrichting van heel het district Gelderland-Midden is hiermee toekomstbestendig georganiseerd. Een globaal tijdspad hoe er toegewerkt kan worden naar deze nieuwe inrichting is te vinden in bijlage 2. Met ook de samenvoeging van basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid ziet de inrichting van district Gelderland-Midden er als volgt uit:

Het samenvoegen van basisteams heeft als meerwaarde voor de samenleving dat er meer wijkagenten beschikbaar zijn, zowel in de fysieke als digitale wijk. Dit betekent dat de wijkagenten beter in staat zijn om aanwezig te zijn en in te spelen op de lokale behoeften, terwijl ze minder tijd kwijt zijn het opvullen van de noodhulpdiensten. Daarnaast zorgt de samenvoeging ervoor dat de opsporing effectiever kan optreden, met meer capaciteit om grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken. Door de versterking van zowel de wijkagenten als de opsporing kunnen er betere resultaten worden behaald, met een grotere focus op het bestrijden van ondermijning en digitale criminaliteit. Dit levert positieve effecten op voor de samenleving, doordat er meer zichtbaarheid, effectiviteit en samenwerking ontstaat in de aanpak van diverse vormen van criminaliteit.

Bijlage 1: stijging operationele slagkracht – samenwerken vs. samenvoegen

Samenvoegen is essentieel voor het genereren van voldoende uitvoerende capaciteit door het realiseren van schaalvoordelen. Het verbetert de organisatie van leiding, coördinatie en specialisatie, terwijl de vaste overhead op basisteams afneemt. Dit resulteert in meer capaciteit voor de burgers en een toename van de operationele slagkracht.

Functies, taken, activiteiten en rollen	Optie 1: intensiever samenwerken		Optie 6 Samenvoegen	Schaalvoordeel (= verschil optie 1 en optie 6)	Wijze van berekenen/ uitgangspunt
	Formatie RLW	Formatie VVZ	Formatie basisteam 'X'		
Teamleiding	2 fte	2 fte	2 fte	Lever 2 fte op	Conform inrichtingskader 2 fte teamleiding nodig voor leiding aan één basisteam
Operationeel Coördinatie Punt (OCP)	5 fte	5 fte	6 fte	Lever 4 fte op	Gemiddelde grote van een OCP in GLM per basisteam is 5 fte
Operationeel specialisten A	2 fte	2 fte	2 fte	Lever 2 fte op	Operationeel specialist A in de verhouding 1:60
Taakaccenten ⁷	2,5 fte	2,5 fte	2,5 fte	Lever 2,5 fte op	Met per taakaccent 1 vrijgemaakte dienst per 2 weken
Secretariële ondersteuning	1,5 fte	1,5 fte	2 fte	Lever 1 fte op	Conform inrichtingskader 0,5 – 1 fte per basisteam

De samenvoeging van basisteams heeft geen effect op de sterkteverdeling, omdat deze is gebaseerd op cijfers per gemeente. In andere woorden: als twee basisteams worden samengevoegd, wordt de sterkte berekend per gemeente in het nieuwe werkgebied onverkort samengevoegd. Die capaciteit komt dus volledig aan de gemeenten toe. De eerdergenoemde schaalvoordelen kunnen op een andere wijze worden ingevuld. Hierdoor stijgt het volume aan directe operationele inzet in toezicht, handhaving en opsporing (Medewerker GGP, Generalist GGP/TO en Senior GGP/TO).

⁷ Taakaccenthouders voorzien in de behoefte aan contact-, coördinatie- en expertisepunten binnen het basisteam. Voorbeelden van thema's zijn: huiselijk en eer gerelateerd geweld, jeugd, verkeer, vermiste personen, milieu, dierenpolitie, student begeleiding, ondermijning, digitaal / cybercrime, etc.

Bijlage 2: Globaal tijdsplan

Komende weken:

- Communicatie richting DVO en gemeenteraden
- Start harmonisatie van processen
- Besluitvorming eenheidsleiding
- Advies van de OR
- Bespreking met het gezag

Samenvoeging basisteams Rivierenland-West en Veluwe Vallei-Zuid

De tijdslijn voor deze verandering begint met het informeren van de juiste stakeholders via passende communicatiemiddelen (DVO, gemeenteraden en medewerkers). Na deze eerste stap volgt de besluitvorming, waarbij het essentieel is om zorgvuldig verschillende stakeholders te betrekken, maar tegelijkertijd het proces niet langer te laten duren dan noodzakelijk. Het besluitvormingsproces moet efficiënt verlopen, zodat de verandering niet vastloopt, maar wel voldoende ruimte biedt voor overleg en afstemming. Het doel is een gedragen en tijdige beslissing die de voortgang van de verandering ondersteunt.

